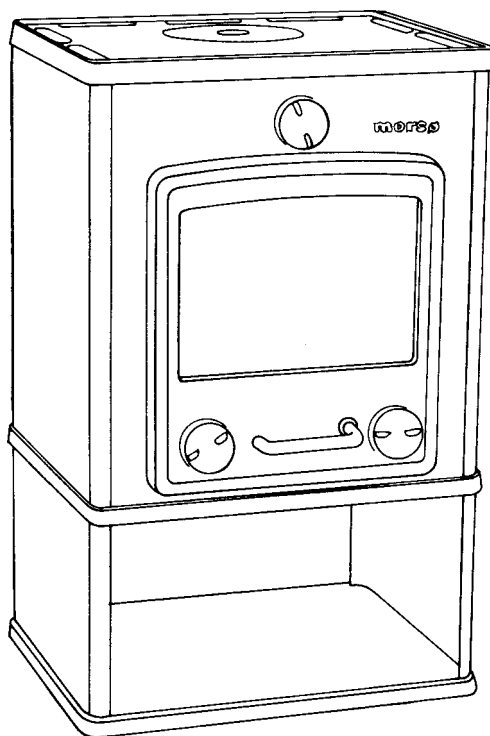

**Opstillings- og betjeningsvejledning /
Installation and Operating Instructions**

Morsø 1540

MORSØ JERNSTØBERI A/S . DK-7900 NYKØBING MORS
E-Mail: stoves@morsoe.com · Website: www.morsoe.com

Til lykke med Deres nye Morsø ovn. Morsø, som er den største udbyder på det danske marked, har siden 1853 fremstillet brændeovne af den højeste kvalitet. Hvis De blot følger omstående instruktioner, er vi sikre på, at De også vil få nytte og glæde af Deres nye ovn i mange år.

OPSTILLINGSVEJLEDNING

1. Ovnens skal opstilles i henhold til bygningsreglementets bestemmelser, f.eks. med hensyn til afstand til brændbart materiale. 1540 skal opstilles mindst 500 mm fra brændbart materiale. Afstanden til murværk kan af hensyn til rengøring være 100 -150 mm. Det ikke brændbare underlag bør dække gulvet mindst 500 mm foran ovnen og mindst 150 mm ved siderne og bagved ovnen.

Da ovnens indfyringsåbning er mindre end 1000 kvadratcentimeter kan ovnen tilsluttes en skorsten, hvortil der i forvejen er tilsluttet et oliefyr, hvis skorstenens lysning er tilstrækkelig stor. Brændeovne må ikke tilsluttes en skorsten, hvor et gasfyr er tilsluttet.

Det er klogt at rådføre sig med den lokale skorstensfejer. Man skal være opmærksom på bygningsreglementets bestemmelser om opstilling af ovne, tilslutning af disse til en skorsten, samt opstilling af skorstene.

2. Ovnens er fra fabrikken monteret med røgafgang ovenud, og et støbt dæksel monteret i bagpladen bag konvektionspladen.
Ønskes røgafgang bagud skrues røgtuden af toppladen. Pladejernsbrikken på konvektionsbagpladen slås ud med kontante slag ud fra de små "broer", der holder brikken på plads, og dækslet skrues af den støbte bagplade. Røgtuden monteres på bagpladen, og dækslet placeres løst på toppladen, og kan således fungere som rensedæksel og lette adgangen i forbindelse med den årlig rensning.
For at sikre gode aftræksforhold bør røgrørets forløb være så kort som muligt, og helst stige ganske lidt mod skorstenen.
Røgrøret må ikke stikke ind i selve skorstensåbningen, men må kun gå til kanten af murværket. (Mange murbøsninger har et stop, der bestemmer, hvor langt røret kan gå ind i muren). Samlingerne skal tætnes med ildfast snor.
3. Ovnens rettes op ved hjælp af stilleskruerne og de vedlagte underlagsplader, som kan lægges under stilleskruerne.
4. Kontroller at røgledepladen (1) ligger rigtigt. Se snittegningen.
5. Ovnens overflade er malet med varmebestandig senotherm maling. Den holder sig pænest, hvis den blot støvsuges med et blødt mundstykke eller aftørres med en tør klud.
6. De første optændinger skal være svage, således at ovnen kan »hærdes« inden der fyres kraftigere.

Advarsel: Fyr aldrig kraftigt i en kold ovn.

Pas på overophedning. Overophedning medfører ødelæggelse af ildfast materiale, ristetøj, røgledeplader m.m. Ved overophedning er en del af ovnen rødglødende, f.eks. røgledeplader eller ristetøj.

BETJENINGSVEJLEDNING

Ovnens varmeafgivelse reguleres med 3 trækventiler nemlig primær lufttilførsel (8) og sekundær lufttilførsel (9).

Hvis der kommer røg ud af ovnen når dørene åbnes, skyldes det for dårligt skorstenstræk. Der kræves et skorstenstræk på mindst 1 mm VS for at forhindre røgudslip.

FYRING MED TRÆ

Luk den primære lufttilførsel helt op og den sekundære ventil fire omdrejninger. Optændingen foregår som følger: Sammenkrøl nogle avissider og læg dem ind på risten. Læg pindebrænde ovenpå og derpå nogle stykker brænde. Nu kan antændingen ske. Spar aldrig på aviserne ved optændingen. Når ovnen er varm, kan den primære lufttilførsel reduceres, så den ønskede varmeafgivelse opnås, og der stadig er flammer. Ved fyring med træ kan åbningen af den primære lufttilførsel typisk være mellem 0 og 2 omdrejninger. Den sekundære ventil skal være så åben, at der er klare flammer og glasset holdes rent for sod. Normalt er det ikke nødvendigt at åbne den mere end 4 omdrejninger.

Påfyldning af mere træ skal ske, medens der endnu er gløder. Gløderne rages sammen foran i ovnen og der lukkes mere op for lufttilførslen, så det friske træ antændes hurtigst muligt. Hvis der påfyldes ekstra træ uden ekstra lufttilførsel eller ovnen fyldes helt op, vil der blive produceret en masse sod og tjære, hvilket gør det nødvendigt meget ofte at rense skorsten og ågrør. Hvis der ofte fyres svagt, kan det anbefales mindst én gang om dagen at fyre kraftigt. Herved brænder i det mindste de ildfaste sten og røgledepladen fri for sod og tjære.

Ved svag fyring eller fyring natten over, afblusses træet, inden den primære lufttilførsel lukkes helt eller næsten helt. Afhængigt af træets kvalitet som brændsel og vandindholdet, kan der så holdes liv i gløderne i lang tid. Ved overfyring kan der eventuelt lægges et par briketter ovenpå gløderne, hvilket kan sikre en lun ovn natten over. Næste morgen er det nemt at få ilden til at blusse op igen ved at lægge lidt tørt pindebrænde på gløderne.

Ved fyring med træ i en ovn med rist, er det som regel ikke nødvendigt at rage asken ned i askeskuffen, idet der ovenpå risten vil lægge sig et passende lag aske som isolerer og derfor medvirker til en bedre forbrænding.

Selvom der kan fyres med næsten alle former for træ i **morsø** ovnen, anbefales det at undgå at fyre med vådt eller ulagret træ. Træ bør under tag lagres mindst 1 og helst 2 år med fri adgang for vinden. Drivtømmer, er som regel meget salt, hvorfor det kan ødelægge både ovn og skorsten. Imprægneret og malet træ samt spånplade udsender giftig røg, hvorfor det ikke må bruges som brænde.

FYRING MED BRIKETTER

Sæt kulindsatsen (bestående af en højre og en venstre del) ind i ovnen. Sammenkrøllet avispapir, hvorpå der er lagt nogle håndfulde pindebrænde, antændes. Når træet brænder, lægges 4-6 briketter jævnt frodelt over risten. Asken skal ikke rages ned, idet den selv falder ned i askeskuffen.

Under optændingen skal den primære lufttilførsel være helt åben og den sekundære 4 omgange åben. Når der er ild i briketterne, kan den øverste ventil lukkes så meget, at eventuelle flammer brænder klart og glasset holdes rent. Med den primære lufttilførsel reguleres varmeafgivelsen.

Når der fyres kraftigt med mange briketter, skal der tilføres ekstra sekundær luft med den øverste ventil. Når den øverste ventil er helt lukket og den nederste er helt eller næsten helt lukket, kan briketterne ligge og gløde meget længe.

FYRING MED PETROKOKS

Sæt kulindsatsen (bestående af en højre og en venstre del) ind i ovnen. Kulindsatsen sikrer at brændslet samles over risten. Papir og nogle håndfulde pindebrænde lægges i ovnen og antændes. Når træet brænder, lægges forsigtigt, uden at kvæle ilden, lidt brændsel ovenpå. Når brændslet gløder lægges mere på. Der fortsættes på denne måde indtil hele risten er dækket af glødende brændsel.

Under optænding skal den primære lufttilførsel være helt åben og den sekundære 4 omgange åben. Når hele brændselslaget gløder, skrues der mere ned for den primære lufttilførsel, så risten ikke forbrænder. Når ovnen er varm, reguleres den ned til den ønskede varmeafgivelse med den primære lufttilførsel. Den primære luftregulering skal være så åben, at eventuelle flammer brænder klart, og glasset holdes rent.

Ved svag fyring med petrokoks kan der afsættes et svagt gråligt lag på glasset. Det er nødvendigt at hele risten er dækket af brændsel for at holde forbrændingen igang. Jo mindre brændselsstykker, jo mindre behøver laget at være. Ved lille lagtykkelse og svag varme er det ikke nødvendigt med lufttilførsel fra den øverste ventil.

Ved fyring med energikoks dannes næsten ingen aske, så neddragning af aske skal ikke ske så tit.

FYRING MED KUL

Sæt kulindsatsen (bestående af en højre og en venstre del) ind i ovnen. Kulindsatsen sikrer at brændslet samles over risten.

Først spredes et lag kul ud over hele risten. Ovenpå lægges sammenkrøllet avis og nogle håndfulde pindebrænde, som antændes. Ved at tænde op på denne måde antændes med det samme de fra kullene afgivne gasser.

Under optændingen skal den primære lufttilførsel være helt åben og den sekundære åbnet 4 omgange. Når brændslet gløder, skrues der lidt ned for den primære lufttilførsel, så risten ikke forbrændes. Når ovnen er varm, reguleres varmeafgivelsen med den primære lufttilførsel. Gennem den øverste ventil tilføres luft, som dels hjælper med at holde glasset rent, dels sørger for at flammerne brænder klart.

Det er nødvendigt at hele risten er dækket med brændsel for at holde forbrændingen igang. Jo mindre brændselsstykker, jo mindre behøver laget at være. Før hver påfyldning af frisk brændsel, tilføres ekstra luft fra den primære lufttilførsel, således at forbrændingen ved påfyldningen er så kraftig, at det friske brændsel hurtigt antændes. Der bør kun påfyldes lidt brændsel ad gangen, spredt ud over hele risten.

Asken rages ned i askeskuffen med passende interval, f.eks. ved hver påfyldning, for at give tilstrækkelig luftpassage.

Når kullene er afgasset og der kun ligger et lag lette koks på risten, kan ventilen øverst på fyrdøren lukkes. Den nederste ventil kan lukkes så meget, at kullene kun lige netop gløder. Hvis ovnen er tilsluttet en god skorsten, kan brændslet nu gløde i meget lang tid.

ASKE

Asken er nem at rage ned i askeskuffen ved hjælp af ildrageren eller ved at betjene rysteristen, hvis en sådan findes. Askeskuffen bør tømmes regelmæssigt. Hvis den er med top, kommer risten til at ligge i et leje af gløder, hvorved den brænder i stykker.

GODE RÅD

- hvis ovnen ryger eller ikke varmer, se efter følgende:

1. Hvis skorstenen er kold, kan det inden optænding af ovnen hjælpe at antænde (afbluse) en sammenkrøllet avis i skorstenens rensedør.
2. Skorstenen og/eller røgrøret og/eller ovnens overdel kan være tilstoppet.
3. Hvis mere end et fyringssted er tilsluttet skorstenen, skal de to tilslutninger være forskudt mindst 25 cm for hinanden i lodret retning.
4. Alle utætheder ved skorstenen vil nedsætte trækket. Se efter følgende:
 - at der ikke er utætheder ved røgrøret
 - at der ikke er utætheder ved røgrørets indføring i skorstenen
 - at der ikke er utætheder ved selve skorstenen, f.eks. i fugerne eller ved rensedøren
 - at der ikke er ubenyttede (utætte) fyr tilsluttet skorstenen
5. For lav skorsten. Skorstenen skal være udført som foreskrevet i bygningsreglementet; det vil i de fleste tilfælde sige, at skorstenspipen skal være 80 cm over tagryggen. I alle tilfælde skal skorstenen være så høj, at tilfredsstillende trækforhold sikres, og at der ikke opstår røgulemper.
6. Store træer, nabohuse, bakker og andre landskabelige forhold kan forårsage nedslag i skorstenen.

VEDLIGEHOLDELSE

Ved korrekt fyring afsættes næsten ingen sod på glasset i fyrdøren. Sod fjernes nemt ved hjælp af Morsø glasrens.

Ovnen må med jævne mellemrum efterses for soddannelse. Soden må fjernes for at man kan udnytte brændslet bedst muligt. Kraftig sodophobning giver dårligt skorstenstræk og risiko for skorstensbrand.

Den malede overflade kan med tiden, ved kraftig fyring, få et gråligt skær; men ovnen kan let opfriskes med Morsø spraymaling, der kan købes hos Deres forhandler.

Forrist (7) risteramme (6) rysterist (5) og kulindsats (ekstra tilbehør) er dele, som er i direkte berøring med glødende brændsel. De vil derfor være særlig udsatte for gennembrænding. Ved for kraftig fyring vil gennembrændingen selvfølgelig fremskyndes. De nævnte dele kan nemt udskiftes.

Det samme gælder for røgledepladen, som påvirkes af flammer og strålevarme. Røgledepladen (1) kan kantes ud af ovnen. Det letter operationen, hvis forristen (7) også fjernes.

Det ildfaste materiale, som isolerer brandkammeret, kan nemt holde til den temperatur, der kan opnås i ovnen, men det kan gå i stykker, hvis det bliver ramt kraftigt med et stykke brænde eller andet. Revner i det ildfaste materiale har ingen betydning for ovnens funktion, så længe materialet sidder på plads og beskytter sider og bagplade.

Ekstra tilbehør

Til Morsø ovnene tilbydes et omfattende tilbehørsprogram, der kan lette den daglige betjening og vedligeholdelse af Deres Morsø ovn.

